

Vasile Nemeș
Gabriela Fierbințeanu

Dreptul contractelor civile și comerciale

Teorie, jurisprudență, modele

Editura
Hamangiu
2020

Cuprins

Capitolul I. Contractul de vânzare	1
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Contractul de vânzare, contract de referință și pentru alte raporturi contractuale</i>	1
<i>Secțiunea a 3-a. Noțiune</i>	2
<i>Secțiunea a 4-a. Caractere juridice</i>	4
<i>Secțiunea a 5-a. Forma și proba vânzării în raporturile comerciale</i>	6
<i>Secțiunea a 6-a. Condiții de validitate</i>	7
§ 1. Capacitatea de a contracta	7
1.1. Noțiune și caracteristici	7
1.2. Capacitatea de a contracta în cazul persoanelor juridice	8
§ 2. Incapacități speciale	8
2.1. Incapacitățile de a cumpăra	9
2.1.1. Incapacitatea de a cumpăra drepturi litigioase	9
2.1.2. Incapacitatea de a cumpăra a mandatarilor	11
2.1.3. Incapacitatea părinților, tutorelui, curatorului, administratorului provizoriu	12
2.1.4. Incapacitatea funcționarilor publici, judecătorilor-sindici, practicienilor în insolvență, executorilor, precum și a altor asemenea persoane	14
2.1.5. Incapacitatea managerilor societăților comerciale	15
2.2. Incapacități de a vinde	15
§ 3. Consimțământul	16
3.1. Noțiune	16
3.2. Promisiunea unilaterală de vânzare	17
3.3. Promisiunea unilaterală de cumpărare	19
3.4. Dreptul de preempțiune	19
3.4.1. Noțiune și reglementare	19
3.4.2. Natura juridică	23
3.4.3. Concursul între preemptori	24
3.4.4. Pluralitatea de bunuri vândute	25
3.4.5. Notarea dreptului de preempțiune	25
3.4.6. Exercițarea dreptului de preempțiune în cadrul executării silite	25
3.4.7. Caracterele dreptului de preempțiune	26
3.5. Promisiunea bilaterală de vânzare	27
3.6. Pactul de opțiune	33
§ 4. Obiectul	36
4.1. Noțiune și reglementare	36
4.2. Bunul vândut	38
4.2.1. Bunul vândut trebuie să fie în circuitul civil	38
4.2.2. Bunul vândut trebuie să existe sau să poată exista	39
4.2.3. Bunul vândut trebuie să fie licit și moral	40
4.2.4. Bunul să fie determinat sau determinabil	40
4.3. Prețul	40
4.3.1. Prețul trebuie stabilit în bani	40

4.3.2. Prețul și moneda de plată în vânzările comerciale	41
4.3.3. Modalitatea de plată a prețului	42
4.3.4. Prețul trebuie să fie determinat sau determinabil	43
4.3.5. Prețul trebuie să fie real și serios	46
§ 5. Cauza	51
<i>Secțiunea a 7-a. Interpretarea clauzelor vânzării</i>	53
<i>Secțiunea a 8-a. Efectele contractului de vânzare</i>	54
§ 1. Obligațiile vânzătorului	55
1.1. Transmiterea proprietății bunului sau transmiterea dreptului vândut	55
1.1.1. Noțiune și reglementare	55
1.1.2. Împlinirea unui termen suspensiv	57
1.1.3. Obligația afectată de o condiție suspensivă	57
1.1.4. Vânzarea bunurilor de gen	58
1.1.5. Vânzarea după mostră sau model	58
1.1.6. Vânzarea în cazul obligațiilor alternative	58
1.1.7. Vânzarea în bloc a bunurilor	59
1.1.8. Vânzarea bunurilor viitoare	59
1.1.9. Vânzarea pe încercate	60
1.1.10. Vânzarea pe gustate	61
1.1.11. Vânzarea cu rezerva proprietății	61
1.1.12. Vânzarea bunului altuia	61
1.1.13. Riscul pieririi fortuite a lucrului vândut	66
1.1.14. Particularitățile riscului pieririi bunului în vânzările comerciale	67
1.2. Obligația de predare a bunului vândut	68
1.2.1. Noțiune și reglementare	68
1.2.2. Locul predării	71
1.2.3. Cheltuielile de predare	71
1.2.4. Momentul predării	71
1.2.5. Starea bunului vândut	72
1.2.6. Sancțiunea nerespectării obligației de a preda bunul	74
1.3. Garanția contra evicțiunii și contra viciilor bunului	76
1.3.1. Garanția contra evicțiunii	77
1.3.1.1. Noțiune și reglementare	77
1.3.1.2. Evicțiunea care provine din fapta unui terț	78
1.3.1.3. Evicțiunea ce provine din fapta imputabilă vânzătorului	81
1.3.1.4. Beneficiarii garanției pentru evicțiune	82
1.3.1.5. Modalitatea în care operează garanția și răspunderea pentru evicțiune	83
1.3.1.6. Evicțiunea totală	85
1.3.1.7. Evicțiunea parțială	88
1.3.1.8. Modificarea sau înlăturarea garanției pentru evicțiune prin convenția părților	90
1.3.2. Garanția contra viciilor bunului vândut	91
1.3.2.1. Noțiune și reglementare	91
1.3.2.2. Condiții	94
1.3.2.2.1. Viciul trebuie să fie ascuns	94

1.3.2.2.2. Viciul sau cauza lui să fi existat la data predării bunului _____	96
1.3.2.2.3. Viciul trebuie să fie grav _____	97
1.3.2.2.4. Viciul trebuie să se ivească în cadrul perioadei de garanție _____	97
1.3.2.3. Efectele și întinderea răspunderii vânzătorului pentru vicii _____	99
1.3.2.3.1. Dreptul de opțiune al cumpărătorului _____	99
1.3.2.3.2. Viciile care nu afectează toate bunurile vândute și întinderea garanției _____	102
1.3.2.4. Modificări convenționale ale obligației de garanție pentru vicii _____	103
1.3.2.5. Acțiunea în răspundere pentru vicii ascunse _____	103
1.3.2.6. Garanția pentru buna funcționare _____	105
1.3.2.7. Răspunderea vânzătorului pentru calitatea produselor în termenul de garanție și în termenul de valabilitate _____	107
1.3.2.8. Răspunderea pentru calitatea produselor în cadrul duratei medii de utilizare _____	108
1.3.2.9. Răspunderea vânzătorului pentru conformitatea produselor _____	108
1.3.2.10. Răspunderea vânzătorului pentru produsele cu defecte _____	109
§ 2. Obligațiile cumpărătorului _____	110
2.1. Obligația de plată a prețului _____	110
2.1.1. Locul și data plății prețului _____	110
2.1.2. Dobânzile asupra prețului _____	112
2.1.3. Particularitățile plății prețului în vânzările comerciale _____	113
2.1.4. Suspendarea plății prețului _____	114
2.1.5. Garantarea creanței prețului _____	115
2.1.5.1. Privilegiul vânzătorului _____	115
2.1.5.2. Ipoteca legală _____	115
2.1.5.3. Dreptul de retenție _____	115
2.1.6. Sancțiunea neplății prețului _____	116
2.1.7. Plata dobânzilor și penalităților _____	117
2.1.8. Efectele rezoluțiunii față de terți _____	118
2.2. Obligația de a prelua lucrul vândut _____	119
2.3. Obligația de a suporta cheltuielile vânzării _____	121
<i>Secțiunea a 9-a. Reguli speciale aplicabile vânzării de imobile</i> _____	121
§ 1. Domeniu de aplicare _____	121
§ 2. Vânzarea imobilelor fără indicarea suprafeței _____	121
§ 3. Vânzarea unei suprafețe dintr-un teren mai mare _____	123
§ 4. Vânzarea unui imobil determinat cu indicarea suprafeței _____	123
§ 5. Acțiunea estimatorie și acțiunea în rezoluțiune _____	125
§ 6. Vânzarea a două fonduri cu precizarea întinderii fiecăruia _____	125
§ 7. Vânzarea terenurilor forestiere _____	125
<i>Secțiunea a 10-a. Varietăți de vânzare</i> _____	126
§ 1. Vânzarea moștenirii _____	126
1.1. Noțiuni și reglementare _____	126
1.2. Obligațiile părților _____	127

1.3. Bunurile de familie _____	129
1.4. Formalitățile de publicitate _____	129
§ 2. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare _____	129
2.1. Noțiuni și reglementare _____	129
2.2. Vânzarea cu pact de răscumpărare și contractul de report _____	132
2.3. Situația particulară a bunului aflat în coproprietate, când vânzarea cu opțiune de răscumpărare are ca obiect o cotă dintr-un bun _____	133
§ 3. Vânzarea cu plata prețului în rate și rezerva proprietății _____	133
3.1. Noțiuni și reglementare _____	133
3.2. Neplata unei singure rate din preț _____	134
3.3. Rezoluțiunea contractului _____	135
<i>Secțiunea a 11-a. Vânzarea drepturilor litigioase</i> _____	136
<i>Secțiunea a 12-a. Vânzarea în afara spațiilor comerciale</i> _____	137
<i>Secțiunea a 13-a. Unele aspecte privind raporturile de vânzare în procedura insolvenței</i> _____	137
§ 1. Promisiunea bilaterală de vânzare _____	138
§ 2. Vânzarea cu clauza privind rezerva dreptului de proprietate _____	139
§ 3. Vânzarea cu plata prețului în rate _____	139
§ 4. Bunurile aflate în tranzit _____	140
§ 5. Exercițarea dreptului de preempțiune în procedura insolvenței _____	140
<i>Secțiunea a 14-a. Încetarea contractului de vânzare</i> _____	141
<i>Secțiunea a 15-a. Grupul de contracte privind vânzarea comercială</i> _____	141
§ 1. Noțiuni _____	141
§ 2. Principalele contracte privind vânzarea-cumpărarea comercială _____	142
§ 3. Corelația contractelor din grupul convențional cu operațiunile de vânzare comercială _____	143
§ 4. Principalele efecte juridice ale grupului convențional de contracte afereant vânzării-cumpărării comerciale _____	144
§ 5. Răspunderea <i>versus</i> suportarea riscului în cazul grupului convențional de contracte _____	145
5.1. Precizări prealabile _____	145
5.2. Transmiterea proprietății _____	145
5.3. Suportarea riscurilor _____	146
§ 6. Diferența dintre suportarea riscului pieirii și răspunderea pentru deteriorare/distrugere _____	146
Capitolul II. Contractul de schimb _____	148
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și reglementare</i> _____	148
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i> _____	150
<i>Secțiunea a 3-a. Schimbul de imobile</i> _____	151
Capitolul III. Contractul de furnizare _____	154
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și reglementare</i> _____	154
<i>Secțiunea a 2-a. Regimul juridic</i> _____	156
<i>Secțiunea a 3-a. Caractere juridice</i> _____	157
<i>Secțiunea a 4-a. Delimitarea contractului de furnizare de alte contracte</i> _____	159
§ 1. Delimitarea contractului de furnizare de contractul de vânzare _____	159
§ 2. Delimitarea contractului de furnizare de contractul de comision _____	160

§ 3. Delimitarea contractului de furnizare de contractul de antrepriză	160
§ 4. Delimitarea contractului de furnizare de contractul de prestări servicii	161
<i>Secțiunea a 5-a. Elementele definitorii ale contractului de furnizare</i>	161
<i>Secțiunea a 6-a. Obiectul contractului de furnizare</i>	162
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele contractului de furnizare</i>	162
§ 1. Obligațiile furnizorului	163
1.1. Transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor furnizate	163
1.2. Predarea bunurilor și prestarea serviciilor	164
1.2.1. Noțiuni generale	164
1.2.2. Subcontractarea furnizării	165
1.2.3. Consecințe juridice ale nepredării bunurilor ce constituie obiect al contractului de furnizare	166
1.3. Suportarea riscului pieririi bunurilor până în momentul predării	167
1.4. Obligația de garanție contra evicțiunii	168
1.5. Obligația de garanție contra viciilor bunurilor furnizate	169
§ 2. Obligațiile beneficiarului	169
2.1. Preluarea bunurilor/recepția serviciilor	169
2.2. Plata prețului produselor sau serviciilor	171
<i>Secțiunea a 8-a. Încetarea contractului de furnizare</i>	174
Capitolul IV. Contractul de report	175
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i>	175
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i>	177
<i>Secțiunea a 3-a. Părțile contractului</i>	179
<i>Secțiunea a 4-a. Forma contractului</i>	179
<i>Secțiunea a 5-a. Comparație cu alte contracte. Vânzarea cu pact de răscumpărare, fiducia, factoringul</i>	180
§ 1. Reportul și vânzarea cu pact de răscumpărare	180
1.1. Asemănări	180
1.2. Deosebiri	181
§ 2. Reportul și fiducia	182
§ 3. Reportul și factoringul	182
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele juridice ale contractului de report</i>	183
§ 1. Obligația reportatorului de a exercita opțiunea	183
§ 2. Efectuarea de vărsăminte asupra titlurilor	184
§ 3. Drepturile accesorii	184
§ 4. Exercițarea drepturilor specifice titlurilor și valorilor mobile față de emitenții acestora	185
<i>Secțiunea a 7-a. Lichidarea reportului</i>	186
Capitolul V. Contractul de locațiune	188
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i>	188
<i>Secțiunea a 2-a. Durata contractului de locațiune/locațiunii</i>	188
<i>Secțiunea a 3-a. Obiectul locațiunii</i>	189
<i>Secțiunea a 4-a. Caractere juridice</i>	190
<i>Secțiunea a 5-a. Condiții de validitate</i>	192
§ 1. Consimțământul părților	192

§ 2. Capacitatea părților	194
§ 3. Obiectul contractului	196
§ 4. Forma contractului de locațiune	198
Secțiunea a 6-a. Efectele contractului de locațiune	200
§ 1. Obligațiile locatorului	200
1.1. Obligația de predare a bunului dat în locațiune	201
1.2. Obligația menținerii bunului în stare corespunzătoare de folosință pe toată durata locațiunii	202
1.3. Obligația de a asigura folosința liniștită și utilă pentru locatar	204
1.4. Garanția împotriva tulburărilor de drept și de fapt	205
1.5. Garanția pentru viciile bunului	206
§ 2. Obligațiile locatarului	207
2.1. Obligația de a lua în primire lucrul	207
2.2. Obligația de plată a chiriei	208
2.3. Obligația de a folosi lucrul cu prudență și diligență	209
2.4. Obligația de restituire a bunului	210
2.4.1. Restituirea bunului, răspunderea locatarului și situația îmbunătățirilor aduse bunului de către locatar	210
2.4.2. Evacuarea locatarului	212
Secțiunea a 7-a. Sublocațiunea și cesiunea locațiunii	214
§ 1. Sublocațiunea	215
§ 2. Cesiunea contractului de locațiune	216
Secțiunea a 8-a. Încetarea contractului de locațiune	217
§ 1. Încetarea locațiunii prin denunțare unilaterală	217
§ 2. Încetarea locațiunii prin expirarea termenului și tacita relocațiune	219
§ 3. Încetarea locațiunii prin reziliere	220
§ 4. Încetarea locațiunii cauzată de imposibilitatea folosirii bunului	221
§ 5. Încetarea locațiunii prin desființarea titlului locatorului	221
§ 6. Încetarea locațiunii prin decesul părților	222
§ 7. Înstrăinarea lucrului închiriat prin acte inter vivos	223
Capitolul VI. Contractul de antrepriză	225
Secțiunea 1. Noțiune și particularități	225
Secțiunea a 2-a. Caractere juridice	226
Secțiunea a 3-a. Condiții de validitate	228
§ 1. Capacitatea	228
§ 2. Obiectul antreprizei	229
§ 3. Consimțământul	232
Secțiunea a 4-a. Particularitățile antreprizei privind serviciile și lucrările publice	233
Secțiunea a 5-a. Efectele contractului de antrepriză	235
§ 1. Obligațiile antreprenorului	236
1.1. Obligația de a executa lucrarea sau de a presta serviciul	236
1.2. Obligația de garanție pentru vicii ascunse	239
1.3. Obligația de informare care revine antreprenorului	241
§ 2. Obligațiile beneficiarului	242
2.1. Obligația de plată a prețului	242
2.2. Obligația de a recepționa lucrarea	244

<i>Secțiunea a 6-a. Încetarea contractului de antrepriză</i>	246
§ 1. Decesul beneficiarului	246
§ 2. Decesul antreprenorului	246
§ 3. Rezoluțiunea sau rezilierea contractului imputabilă antreprenorului	248
§ 4. Rezoluțiunea sau rezilierea contractului imputabilă beneficiarului	248
<i>Secțiunea a 7-a. Subantrepriza</i>	249
<i>Secțiunea a 8-a. Acțiunea directă a lucrătorilor</i>	250
<i>Secțiunea a 9-a. Particularitățile antreprizei pentru lucrări de construcții</i>	252
§ 1. Noțiune și reglementare	252
§ 2. Eliberarea autorizației de construire	252
§ 3. Obligațiile părților în cadrul contractului	253
§ 4. Răspunderea pentru vicii	255
Capitolul VII. Contractul de asociere în participație	257
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i>	257
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul asocierii în participație</i>	260
<i>Secțiunea a 3-a. Particularitățile contractului de asociere în participație</i>	262
<i>Secțiunea a 4-a. Caractere juridice</i>	263
<i>Secțiunea a 5-a. Forma contractului de asociere în participație</i>	265
<i>Secțiunea a 6-a. Delimitarea asocierii în participație de alte instituții juridice</i>	265
§ 1. Delimitări	265
§ 2. Asocierea în participație și societatea reglementată de Legea nr. 31/1990	266
§ 3. Asocierea în participație și societatea simplă	267
<i>Secțiunea a 7-a. Principiile asocierii în participație</i>	268
§ 1. Principiul independenței juridice și comerciale a fiecărui asociat	268
§ 2. Principiul reciprocității asistenței manageriale, juridice, de marketing și comerciale	269
§ 3. Principiul priorității operațiunilor specifice asocierii în participație	269
<i>Secțiunea a 8-a. Părțile contractului de asociere în participație</i>	270
<i>Secțiunea a 9-a. Efectele contractului de asociere în participație</i>	272
§ 1. Efectele contractului de asociere în raporturile dintre asociați	272
1.1. Aportul la asociere	273
1.2. Împărțirea beneficiilor și suportarea pierderilor	274
1.3. Obligații ale asociatului desemnat	275
1.4. Informarea reciprocă privind mersul/derularea/realizarea obiectului/scopului asocierii	277
§ 2. Efectele juridice ale asocierii în participație față de terți	278
<i>Secțiunea a 10-a. Încetarea contractului de asociere în participație</i>	279
Capitolul VIII. Contractul de transport	280
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale</i>	280
§ 1. Noțiune și reglementare	280
§ 2. Caractere juridice	280
§ 3. Părțile contractului	281
§ 4. Forma și proba contractului	282
§ 5. Modalități de transport	283

§ 6. Încetarea contractului	283
<i>Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri</i>	284
§ 1. Documentele de transport	284
§ 2. Efectele contractului de transport de bunuri	287
2.1. Obligațiile transportatorului	288
2.1.1. Obligația de a efectua transportul	288
2.1.1.1. Obligația de a transporta bunurile predate pentru transport până la destinație	288
2.1.1.2. Retragerea bunurilor și modificarea transportului/contractului	290
2.1.1.3. Suspendarea transportului și contraordinul	291
2.1.2. Obligația de predare a bunurilor transportate	293
2.1.3. Răspunderea transportatorului pentru prejudiciile cauzate	294
2.1.3.1. Răspunderea transportatorului	294
2.1.3.2. Cauze speciale de exonerare de răspundere	297
2.1.3.3. Răspunderea în cazul transportului succesiv sau combinat	300
2.2. Obligațiile expeditorului	301
2.2.1. Predarea bunurilor și a documentelor de transport	301
2.2.2. Ambalajul bunurilor transportate	302
2.2.3. Plata prețului, a cheltuielilor privind transportul și despăgubirea transportatorului	303
2.3. Obligațiile destinatarului	306
2.3.1. Constatarea stării bunului	307
2.3.2. Plata sumelor datorate transportatorului	308
<i>Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane și bagaje</i>	309
§ 1. Conținutul obligației de a transporta	309
§ 2. Obligații ale părților	309
§ 3. Răspunderea pentru persoana călătorului	310
§ 4. Răspunderea pentru bagaje și alte bunuri	310
§ 5. Transportul succesiv sau combinat	311
§ 6. Cedarea drepturilor călătorului	312
<i>Secțiunea a 4-a. Contractul de transport aerian intern și internațional</i>	312
§ 1. Noțiune și reglementare	312
§ 2. Documentele de transport	313
§ 3. Modificarea transportului	314
§ 4. Predarea mărfurilor	314
§ 5. Răspunderea transportatorului	315
§ 6. Modalitatea de valorificare/acoperire a prejudiciilor	316
Capitolul IX. Contractul de mandat	319
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	319
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile mandatului</i>	319
<i>Secțiunea a 3-a. Caractere juridice</i>	320
<i>Secțiunea a 4-a. Corelația mandatului cu alte contracte</i>	322
<i>Secțiunea a 5-a. Mandatul cu reprezentare</i>	324
§ 1. Noțiune și particularități	324
§ 2. Obiectul contractului	327
§ 3. Forma și întinderea contractului	327

§ 4. Durata și dovada contractului _____	333
§ 5. Efectele contractului _____	334
5.1. Efectele mandatului între părți _____	334
5.1.1. Obligațiile și drepturile mandatarului _____	335
5.1.1.1. Obligația de a îndeplini mandatul/depășirea limitelor mandatului _____	335
5.1.1.2. Obligația de informare _____	339
5.1.1.3. Obligația de a da socoteală _____	340
5.1.1.4. Obligația de conservare a bunurilor _____	340
5.1.1.5. Obligația de restituire a sumelor de bani și a dobânzilor aferente _____	341
5.1.1.6. Îndeplinirea obligațiilor asumate personal de către mandatar și excepția substituirii unei alte persoane în executarea contractului _____	342
5.1.1.7. Dreptul de retenție al mandatarului _____	344
5.1.2. Obligațiile și drepturile mandantului _____	344
5.1.2.1. Asigurarea mijloacelor necesare îndeplinirii mandatului _____	344
5.1.2.2. Obligația de despăgubire a mandatarului pentru cheltuielile făcute și prejudiciile suferite _____	345
5.1.2.3. Obligația de plată a remunerației _____	345
5.2. Efectele mandatului față de terți _____	347
5.2.1. Efectele contractului între mandant și terți _____	347
5.2.2. Efectele contractului între mandatar și terți _____	347
§ 6. Încetarea mandatului _____	347
6.1. Cauze generale de încetare a mandatului _____	347
6.2. Cazuri specifice de încetare a mandatului _____	349
6.2.1. Revocarea mandatului de către mandant _____	349
6.2.2. Renunțarea mandatarului _____	352
6.2.3. Moartea, incapacitatea sau falimentul uneia dintre părți _____	352
<i>Secțiunea a 6-a. Mandatul fără reprezentare _____</i>	<i>353</i>
Capitolul X. Contractul de comision _____	357
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare _____</i>	<i>357</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Grupul de contracte specifice comisionului _____</i>	<i>359</i>
§ 1. Noțiune _____	359
§ 2. Importanța practică și eficiența economică a grupului de contracte creat în jurul contractului de comision _____	360
<i>Secțiunea a 3-a. Corelația contractului de comision cu alte contracte _____</i>	<i>361</i>
§ 1. Asemănări _____	361
§ 2. Deosebiri _____	361
<i>Secțiunea a 4-a. Caractere juridice _____</i>	<i>363</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Forma și proba contractului de comision _____</i>	<i>364</i>
§ 1. Forma și proba contractului de comision în reglementarea Codului civil _____	364
§ 2. Forma și proba contractului de comision din perspectiva reglementărilor fiscale _____	365
<i>Secțiunea a 6-a. Părțile contractului de comision _____</i>	<i>368</i>
§ 1. Reglementare _____	368
§ 2. Substituirea comisionarului și pluralitatea de comisionari _____	369

§ 3. Cumulul calității de comisionar cu cea de salariat	370
§ 4. Capacitatea părților	371
§ 5. Consimțământul părților	372
<i>Secțiunea a 7-a. Interpretarea contractului de comision</i>	373
<i>Secțiunea a 8-a. Obiectul contractului de comision</i>	374
<i>Secțiunea a 9-a. Efectele contractului de comision</i>	377
§ 1. Noțiune	377
§ 2. Efectele comisionului în raporturile dintre comitent și comisionar	377
2.1. Obligațiile comisionarului	377
2.1.1. Încheierea actelor juridice cu terți	378
2.1.2. Vânzarea pe credit	379
2.1.3. Încheierea contractului cu sine însuși	380
2.1.4. Încheierea de contracte accesorii realizării obiectului comisionului	382
2.1.5. Exercițarea unor fapte materiale	382
2.1.6. Obligația de a da socoteală comitentului	383
2.1.7. Răspunderea comisionarului pentru faptele persoanei substituie	383
2.1.8. Plata dobânzilor pentru sumele nerestituite comitentului	384
2.2. Obligațiile comitentului	384
2.2.1. Plata remunerației (comisionul) comisionarului	385
2.2.2. Restituirea cheltuielilor făcute de comisionar	388
2.2.3. Repararea prejudiciilor suferite de către comisionar în exercițarea comisionului	388
§ 3. Efectele executării contractului de comision față de terți	389
§ 4. Transferul drepturilor/bunurilor de la comisionar către comitent	392
<i>Secțiunea a 10-a. Încetarea contractului de comision</i>	393
<i>Secțiunea a 11-a. Regimul juridic al contractului de comision în caz de insolvență</i>	394
<i>Secțiunea a 12-a. Comisionarii vamali</i>	395
Capitolul XI. Contractul de consignație	397
<i>Secțiunea 1. Reglementarea, noțiunea, forma și proba contractului de consignație</i>	397
§ 1. Noțiune și reglementare	397
§ 2. Caractere juridice	398
§ 3. Forma și proba contractului	400
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile și condițiile de validitate</i>	400
§ 1. Noțiune și reglementare	400
§ 2. Consimțământul părților	402
§ 3. Capacitatea părților	402
§ 4. Obiectul contractului	403
<i>Secțiunea a 3-a. Efectele contractului de consignație</i>	403
§ 1. Obligațiile consignatarului	404
1.1. Predarea bunurilor mobile ce urmează a fi vândute	404
1.2. Plata remunerației convenite consignatarului	405
1.3. Restituirea cheltuielilor făcute de consignatar	407
§ 2. Obligațiile consignatarului	408
2.1. Păstrarea și asigurarea bunurilor	408

2.2. Executarea mandatului dat de consignant _____	410
2.3. Obligația de a da socoteală consignantului asupra îndeplinirii mandatului său _____	412
<i>Secțiunea a 4-a. Încetarea contractului de consignație</i> _____	414
<i>Secțiunea a 5-a. Regimul juridic al contractului de consignație în caz de insolvență</i> _____	415
Capitolul XII. Contractul de expediție _____	417
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i> _____	417
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile contractului</i> _____	419
<i>Secțiunea a 3-a. Caractere juridice</i> _____	420
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele contractului de expediție</i> _____	421
§ 1. Obligațiile expeditorului _____	422
1.1. Încheierea contractului de transport și respectarea instrucțiunilor comitentului privind transportul _____	422
1.2. Substituirea expediționarului _____	425
1.3. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate _____	426
§ 2. Obligațiile comitentului _____	429
2.1. Plata comisionului _____	429
2.2. Despăgubirea transportatorului _____	430
<i>Secțiunea a 5-a. Încetarea contractului de expediție</i> _____	431
<i>Secțiunea a 6-a. Prescripția în raporturile juridice de expediție</i> _____	432
<i>Secțiunea a 7-a. Soluționarea litigiilor</i> _____	432
Capitolul XIII. Contractul de agenție _____	434
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i> _____	434
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterele juridice și particularitățile contractului de agenție</i> _____	435
§ 1. Caractere juridice _____	435
§ 2. Exclusivitatea _____	436
§ 3. Clauza de neconcurență _____	437
<i>Secțiunea a 3-a. Forma și proba contractului</i> _____	439
<i>Secțiunea a 4-a. Deosebiriile dintre contractul de agenție și alte instituții</i> _____	440
§ 1. Precizări prealabile _____	440
§ 2. Agenția și mandatul/comisionul _____	440
§ 3. Agenția și intermedierea _____	442
§ 4. Agenția și agenții de asigurare _____	443
§ 5. Agenția și agenții de vânzare _____	443
§ 6. Agenția și agenții maritimi _____	444
<i>Secțiunea a 5-a. Elemente (de practică judiciară) definitorii pentru calificarea juridică a contractului de agenție</i> _____	444
<i>Secțiunea a 6-a. Părțile contractului</i> _____	446
<i>Secțiunea a 7-a. Obiectul contractului</i> _____	448
<i>Secțiunea a 8-a. Efectele contractului de expediție</i> _____	448
§ 1. Efectele contractului în raporturile dintre agent și comitent _____	449
1.1. Obligațiile agentului _____	449
1.2. Obligațiile comitentului _____	453
§ 2. Efectele față de terți _____	457
<i>Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului de expediție</i> _____	458

§ 1. Cazurile de încetare _____	458
1.1. Expirarea termenului _____	458
1.2. Denunțarea unilaterală _____	458
1.3. Rezilierea contractului _____	460
§ 2. Remunerații și despăgubiri datorate încetării contractului _____	461
2.1. Comisioanele _____	461
2.2. Indemnizațiile _____	461
2.3. Despăgubirile _____	463
Capitolul XIV. Contractul de intermediere _____	464
<i>Secțiunea 1. Noțiune și caracteristici _____</i>	<i>464</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice _____</i>	<i>465</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Formarea contractului de intermediere _____</i>	<i>467</i>
§ 1. Noțiune _____	467
§ 2. Obiectul contractului _____	468
§ 3. Părțile contractului _____	469
§ 4. Corelația contractului de intermediere cu alte contracte (calificarea juridică a intermediării) _____	471
4.1. Contractul de intermediere și mandatul cu reprezentare _____	471
4.2. Contractul de intermediere și agenția _____	472
4.3. Contractul de intermediere și intermedierea în domeniul asigurărilor _____	474
4.4. Contractul de intermediere și antrepriza _____	476
§ 5. Forma contractului _____	477
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele contractului de antrepriză _____</i>	<i>479</i>
§ 1. Obligațiile intermediarului _____	479
1.1. Identificarea unui terț interesat de încheierea unui contract cu clientul și punerea lor în legătură în vederea perfectării acestui contract _____	479
1.2. Informarea terțului cu privire la condițiile contractului _____	482
1.3. Informarea clientului cu privire la derularea raporturilor de intermediere _____	483
§ 2. Obligațiile clientului _____	484
2.1. Informarea intermediarului _____	484
2.2. Remunerarea intermediarului _____	485
2.3. Comunicarea încheierii contractului cu terțul _____	487
2.4. Restituirea cheltuielilor efectuate de intermediar _____	488
<i>Secțiunea a 5-a. Încetarea contractului de antrepriză _____</i>	<i>489</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Aplicație practică a intermediării – Contractul de intermediere imobiliară _____</i>	<i>490</i>
§ 1. Noțiune și reglementare _____	490
§ 2. Părțile contractului de intermediere imobiliară _____	490
§ 3. Obiectul contractului de intermediere imobiliară _____	491
§ 4. Drepturile consumatorilor de servicii imobiliare _____	492
§ 5. Principalele clauze ale contractului de intermediere imobiliară _____	493
§ 6. Plata serviciilor imobiliare _____	493

Capitolul XV. Depozitul	495
<i>Secțiunea 1. Noțiune și caractere juridice</i>	495
§ 1. Noțiune	495
§ 2. Diferite aplicații practice ale depozitului	496
§ 3. Caractere juridice	498
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile contractului de depozit</i>	501
§ 1. Considerații cu caracter general	501
§ 2. Calitatea de proprietar a deponentului	503
<i>Secțiunea a 3-a. Forma contractului de depozit</i>	503
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele depozitului obișnuit (voluntar)</i>	504
§ 1. Obligațiile depozitarului	504
1.1. Păstrarea bunului	504
1.2. Obligația de restituire a bunului	506
§ 2. Obligațiile deponentului	511
<i>Secțiunea a 5-a. Încetarea contractului de depozit</i>	512
<i>Secțiunea a 6-a. Depozitul necesar</i>	512
<i>Secțiunea a 7-a. Depozitul hotelier</i>	513
§ 1. Noțiune și reglementare	513
§ 2. Obiectul contractului (bunuri ce pot fi aduse de client în hotel)	514
§ 3. Întinderea răspunderii hotelierului	515
<i>Secțiunea a 8-a. Depozitul bunurilor fungibile și consumptibile (depozitul neregulat)</i>	516
<i>Secțiunea a 9-a. Sechestrul convențional</i>	517
<i>Secțiunea a 10-a. Sechestrul judiciar</i>	518
<i>Secțiunea a 11-a. Contractul de depozit bancar</i>	519
§ 1. Considerații introductive	519
§ 2. Noțiune și caractere juridice ale contractului de depozit bancar	519
2.1. Noțiune	519
2.2. Caractere juridice	521
§ 3. Părțile contractului de depozit bancar	524
3.1. Noțiune și reglementare	524
3.2. Capacitatea părților	524
3.3. Reguli speciale cu privire la constituirea și administrarea depozitelor bancare de către soți	525
§ 4. Forma și durata contractului de depozit bancar	525
§ 5. Dobânda	527
§ 6. Efectele contractului de depozit bancar	528
6.1. Precizări prealabile	528
6.2. Obligațiile depozitarului	529
6.2.1. Rambursarea în totalitate a capitalului	529
6.2.2. Plata dobânzilor sau acordarea altor facilități	529
6.2.3. Suportarea riscurilor pieririi sumelor încredințate de către deponent	530
6.2.4. Informarea deponentului cu privire la operațiunile efectuate	530
6.3. Obligațiile deponentului	531
§ 7. Clauze speciale în contractul de depozit bancar	531
§ 8. Delimitarea depozitului bancar de alte contracte	533
8.1. Contractul de depozit bancar și contractul de depozit din dreptul comun	533

8.2. Contractul de depozit bancar și contractul de credit bancar _____	534
8.3. Contractul de depozit bancar și contractul de închiriere a casetelor de siguranță (de valori) _____	534
§ 9. Încetarea contractului de depozit bancar _____	535
<i>Secțiunea a 12-a. Depozitul de titluri</i> _____	535
Capitolul XVI. Împrumutul de folosință _____	537
<i>Secțiunea 1. Considerații generale cu privire la contractul de împrumut</i> _____	537
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiune și caractere juridice</i> _____	538
<i>Secțiunea a 3-a. Condiții de validitate</i> _____	540
<i>Secțiunea a 4-a. Obiectul contractului</i> _____	542
<i>Secțiunea a 5-a. Părțile contractului</i> _____	546
<i>Secțiunea a 6-a. Asemănări și deosebiri față de uzufruct, depozit, locațiune</i> _____	549
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele împrumutului de folosință</i> _____	550
§ 1. Obligațiile comodatarului _____	550
1.1. Obligația de conservare a bunului _____	550
1.2. Suportarea cheltuielilor privind folosința obișnuită a bunului _____	552
1.3. Obligația de folosire a bunului potrivit destinației _____	553
1.4. Obligația de restituire a bunului _____	555
§ 2. Obligațiile comodantului _____	560
<i>Secțiunea a 8-a. Încetarea împrumutului de folosință</i> _____	561
§ 1. Încetarea comodatului prin restituirea bunului _____	561
§ 2. Încetarea contractului prin moartea comodatarului _____	562
§ 3. Realizarea scopului comodatului/contractului _____	563
Capitolul XVII. Împrumutul de consumație _____	564
<i>Secțiunea 1. Noțiune, caractere și reglementare</i> _____	564
<i>Secțiunea a 2-a. Condiții de validitate</i> _____	567
§ 1. Condițiile de fond _____	567
§ 2. Condițiile de formă și proba contractului _____	567
<i>Secțiunea a 3-a. Împrumutul sumelor de bani</i> _____	569
<i>Secțiunea a 4-a. Corelația cu alte contracte</i> _____	570
§ 1. Împrumutul de consumație versus locațiune _____	570
§ 2. Împrumutul de consumație versus contractul de schimb _____	571
§ 3. Împrumutul de consumație versus facilitatea de credit _____	571
§ 4. Împrumutul de consumație versus îmbogățirea fără justă cauză _____	572
<i>Secțiunea a 5-a. Părțile contractului</i> _____	573
<i>Secțiunea a 6-a. Incapacități speciale</i> _____	576
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele împrumutului de consumație</i> _____	577
§ 1. Obligațiile împrumutatului _____	577
1.1. Obligația de restituire _____	577
1.2. Prescripția acțiunii în restituirea împrumutului _____	580
§ 2. Obligațiile împrumutătorului _____	582
§ 3. Sancțiunea nerespectării obligațiilor _____	582
<i>Secțiunea a 8-a. Încetarea împrumutului de consumație</i> _____	583

Capitolul XVIII. Împrumutul cu dobândă (oneros)	585
Capitolul XIX. Contractul de cont curent	587
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și reglementare</i>	587
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i>	588
<i>Secțiunea a 3-a. Obiectul contractului</i>	590
<i>Secțiunea a 4-a. Efectele contractului</i>	591
§ 1. Efectele principale	591
1.1. Transmiterea proprietății	592
1.2. Novația	592
1.3. Indivizibilitatea	593
1.4. Compensația	593
§ 2. Efectele secundare	594
2.1. Dreptul la dobânzi	594
2.2. Dreptul la comisioane și la alte cheltuieli	594
§ 3. Încheierea contului curent	594
§ 4. Încetarea contractului	596
4.1. Încetarea de drept	596
4.2. Denunțarea contractului	596
Capitolul XX. Contractul de cont bancar curent	598
<i>Secțiunea 1. Prezentare generală</i>	598
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile contractului</i>	599
<i>Secțiunea a 3-a. Caractere juridice</i>	601
<i>Secțiunea a 4-a. Aspecte specifice</i>	602
§ 1. Dreptul de a dispune de soldul creditor	602
§ 2. Efectuarea operațiunilor aferente contului bancar curent	602
§ 3. Executarea dispozițiilor asupra contului date de către împuterniciții titularului	605
§ 4. Poprirea/indisponibilizarea sumelor existente în contul bancar curent	605
§ 5. Informarea titularului contului bancar curent	608
§ 6. Bonificarea și garantarea sumelor din contul bancar curent	609
§ 7. Compensarea reciprocă a soldurilor	609
§ 8. Contul cu mai mulți titulari	609
§ 9. Contul curent indiviz	609
<i>Secțiunea a 5-a. Încetarea contului bancar curent</i>	610
<i>Secțiunea a 6-a. Prescripția acțiunilor de valorificare a drepturilor specifice contului bancar curent</i>	611
Capitolul XXI. Contractul de asigurare (cadru)	612
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	612
§ 1. Noțiuni și reglementare	612
§ 2. Definiția contractului de asigurare	613
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i>	614
§ 1. Contract consensual	614
§ 2. Contract aleatoriu	615
§ 3. Contract oneros	617
§ 4. Contract sinalagmatic	618

§ 5. Contract cu executare succesivă _____	619
§ 6. Contract de adeziune _____	621
§ 7. Contract intuitu personae? _____	622
§ 8. Contract afectat de modalități? _____	623
<i>Secțiunea a 3-a. Părțile contractului</i> _____	624
§ 1. Precizări prealabile _____	624
§ 2. Asigurătorul – coasigurătorii – reasigurătorul _____	624
§ 3. Asiguratul – contractantul asigurării – persoana cuprinsă în asigurare – beneficiarul asigurării _____	626
§ 4. Terțul păgubit – moștenitorii terțului păgubit – moștenitorii asiguratului _____	627
4.1. Terțul păgubit _____	627
4.2. Moștenitorii terțului păgubit _____	630
4.3. Moștenitorii asiguratului _____	630
§ 5. Intermediarii în asigurări _____	631
<i>Secțiunea a 4-a. Condițiile de fond (de validitate) ale contractului de asigurare</i> _____	631
§ 1. Scurte precizări _____	631
§ 2. Capacitatea _____	631
2.1. Capacitatea asigurătorului _____	632
2.2. Capacitatea asiguratului _____	632
§ 3. Consimțământul _____	634
3.1. Noțiuni generale _____	634
3.2. Eroarea _____	634
3.3. Dolul _____	639
§ 4. Obiectul _____	642
§ 5. Cauza _____	643
<i>Secțiunea a 5-a. Condițiile de formă și proba contractului de asigurare</i> _____	644
<i>Secțiunea a 6-a. Principalele reguli privind încheierea contractului de asigurare</i> _____	646
§ 1. Sediul materiei _____	646
§ 2. Etapa precontractuală. Informarea reciprocă a părților asupra elementelor esențiale ale contractului de asigurare _____	647
§ 3. Momentul încheierii contractului de asigurare _____	649
3.1. Noțiuni generale _____	649
3.2. Oferta de a contracta _____	651
3.3. Acceptarea ofertei de asigurare _____	651
3.4. Teorii privind momentul încheierii contractului _____	652
3.4.1. Ipoteze _____	652
3.4.2. Încheierea contractului de asigurare între prezenți și prin telefon _____	653
3.4.3. Încheierea contractului de asigurare prin corespondență (între absenți) _____	653
3.4.4. Reguli speciale privind încheierea contractului de asigurare prin mijloace electronice _____	654
3.4.5. Particularitățile încheierii contractului de asigurare la distanță _____	655
3.4.5.1. Reglementare _____	655

3.4.5.2. Obligațiile furnizorului (asigurătorului) în cazul încheierii contractelor la distanță _____	655
3.4.5.3. Denunțarea unilaterală a contractului de asigurare încheiat la distanță _____	657
§ 4. Locul încheierii contractului de asigurare _____	657
§ 5. Cuprinsul contractului de asigurare _____	660
5.1. Părțile contractante și beneficiarul asigurării _____	660
5.2. Obiectul asigurării _____	660
5.3. Riscurile ce se asigură _____	661
5.3.1. Noțiune _____	661
5.3.2. Excluderile de riscuri _____	661
5.3.3. Condițiile de acoperire a riscurilor/circumstanțe speciale _____	663
5.3.4. Comunicarea informațiilor și împrejurărilor esențiale ale riscului asigurat _____	666
5.3.5. Consecințele necomunicării informațiilor și circumstanțelor esențiale ale riscului _____	666
5.4. Momentul începerii și cel al încetării răspunderii asigurătorului _____	667
5.5. Primele de asigurare _____	668
5.6. Sumele asigurate _____	668
5.7. Sancțiuni _____	668
§ 6. Clauzele abuzive în contractul de asigurare _____	669
§ 7. Impreviziunea în contractul de asigurare _____	676
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele contractului de asigurare _____</i>	<i>677</i>
§ 1. Precizări prealabile _____	677
§ 2. Obligațiile asiguratului _____	677
2.1. Comunicarea către asigurător a datelor și informațiilor necesare încheierii contractului de asigurare _____	677
2.2. Plata primelor de asigurare _____	680
2.2.1. Negocierea primei de asigurare _____	680
2.2.2. Conținutul primei și modalitatea de plată _____	680
2.2.3. Locul plății primelor _____	681
2.2.4. Dovada plății primelor _____	681
2.2.5. Consecințele juridice ale neplății primelor de asigurare _____	682
2.2.6. Informarea asiguratului cu privire la consecințele neplății primelor de asigurare _____	686
2.3. Informarea asigurătorului despre producerea cazului asigurat _____	687
2.3.1. Precizări prealabile _____	687
2.3.2. Conținutul și modalitatea de informare a producerii cazului asigurat _____	688
2.3.3. Persoanele care pot face comunicarea producerii cazului asigurat _____	691
2.3.4. Consecințele juridice ale neexecutării obligației de informare despre producerea cazului asigurat _____	692
2.3.5. Efectele comunicării producerii cazului asigurat din perspectiva obligației de despăgubire _____	694
§ 3. Obligațiile asigurătorului _____	694
3.1. Plata indemnizației de asigurare _____	694
3.2. Acoperirea altor prejudicii _____	696

3.3. Supraasigurarea și subasigurarea în obligația de despăgubire a asiguratului _____	698
3.4. Efectele franșizei în operațiunea de despăgubire _____	699
3.5. Cazuri generale de exonerare a asiguratului de plata indemnizației _____	701
§ 4. Efectele contractului de asigurare cu privire la raporturile de coasigurare _____	701
§ 5. Efectele (raporturile) contractului între asigurat și reasigurator _____	702
§ 6. Efectele contractului de asigurare față de terți _____	703
6.1. Efectele cu privire la persoanele cuprinse în asigurare _____	704
6.2. Efectele contractului de asigurare cu privire la terțul păgubit _____	704
6.3. Efectele cu privire la moștenitorii terțului păgubit _____	706
6.4. Efectele contractului de asigurare cu privire la moștenitorii asiguratului _____	708
6.5. Efectele contractului cu privire la intermediarii în asigurări _____	708
§ 7. Regresul asiguratului _____	709
<i>Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului de asigurare _____</i>	<i>713</i>
<i>Secțiunea a 9-a. Modificarea contractului de asigurare _____</i>	<i>715</i>
<i>Secțiunea a 10-a. Încetarea contractului de asigurare _____</i>	<i>716</i>
§ 1. Precizări prealabile _____	716
§ 2. Cazuri speciale de încetare a contractului de asigurare _____	717
2.1. Producerea riscului asigurat anterior încheierii contractului de asigurare sau imposibilitatea producerii acestuia _____	717
2.2. Neplata primelor de asigurare _____	717
2.3. Denunțarea contractului _____	718
§ 3. Expirarea duratei contractului _____	719
§ 4. Încetarea perioadei de asigurare _____	720
§ 5. Survenirea cazului asigurat _____	721
§ 6. Decesul asiguratului _____	721
<i>Secțiunea a 11-a. Prescripția în materia asigurărilor _____</i>	<i>722</i>
Capitolul XXII. Asigurarea de bunuri _____	726
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile _____</i>	<i>726</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Interesul în asigurare _____</i>	<i>727</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Riscurile asigurate _____</i>	<i>727</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Încheierea contractului de asigurare de bunuri _____</i>	<i>729</i>
§ 1. Cadrul juridic _____	729
§ 2. Descrierea bunurilor ce se asigură _____	729
<i>Secțiunea a 5-a. Efectele contractului de asigurare de bunuri _____</i>	<i>730</i>
§ 1. Obligațiile asiguratului _____	730
1.1. Plata primelor de asigurare _____	730
1.2. Întreținerea bunului asigurat _____	731
1.3. Comunicarea producerii riscului asigurat _____	735
1.4. Luarea măsurilor de limitare a pagubei în cazul survenirii evenimentului asigurat _____	736
1.5. Declararea existenței altor asigurări pentru același bun _____	736
§ 2. Obligațiile asiguratului _____	737
2.1. Criterii pentru stabilirea indemnizației de asigurare _____	737
2.2. Valoarea bunului _____	738

2.3. Întinderea pagubei _____	739
2.4. Suma asigurată _____	740
<i>Secțiunea a 6-a. Sisteme de acoperire a despăgubirilor</i> _____	741
§ 1. Sistemul acoperirii proporționale _____	741
§ 2. Sistemul primului risc _____	741
§ 3. Sistemul acoperirii limitate _____	742
<i>Secțiunea a 7-a. Cazurile de excludere de la plata despăgubirilor</i> _____	742
<i>Secțiunea a 8-a. Încetarea contractului de asigurare de bunuri</i> _____	745
§ 1. Noțiuni generale _____	745
§ 2. Pierderea interesului în asigurare _____	746
§ 3. Producerea riscului asigurat _____	747
<i>Secțiunea a 9-a. Asigurarea bunurilor obiect al contractelor de leasing</i> _____	747
<i>Secțiunea a 10-a. Obținerea despăgubirilor de la persoana vinovată de producerea cazului asigurat</i> _____	750
<i>Secțiunea a 11-a. Situația juridică a fideiusorilor</i> _____	751
Capitolul al XXIII-lea. Asigurările de credite, asigurările de garanții și asigurările de riscuri financiare _____	753
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale</i> _____	753
<i>Secțiunea a 2-a. Asigurările de credite</i> _____	754
§ 1. Noțiunea de credit _____	754
§ 2. Asigurarea creditelor bancare _____	755
§ 3. Asigurarea creditelor garantate _____	761
§ 4. Asigurarea bunurilor aduse cu titlu de garanție _____	761
§ 5. Asigurarea bunurilor obiect al contractelor de credit ipotecar pentru investiții imobiliare _____	763
5.1. Reglementare _____	763
5.2. Părțile contractului de asigurare a bunurilor obiect al ipotecii în cazul creditelor ipotecare pentru investiții imobiliare _____	763
5.3. Durata contractului (asigurării) _____	765
5.4. Plata primelor de asigurare _____	765
5.5. Riscurile asigurate _____	766
5.6. Cesiunea drepturilor din asigurare _____	767
5.7. Acordarea despăgubirilor _____	768
§ 6. Asigurarea creditelor (creanțelor) comerciale obișnuite _____	768
6.1. Prezentare generală _____	768
6.2. Prima de asigurare și indemnizația de asigurare în asigurarea creditului comercial _____	769
6.3. Indemnizația de asigurare _____	770
§ 7. Reguli speciale aplicabile asigurărilor de credite și garanții _____	770
<i>Secțiunea a 3-a. Asigurarea de garanții directe și indirecte</i> _____	771
<i>Secțiunea a 4-a. Asigurarea de pierderi financiare</i> _____	774
Capitolul XXIV. Asigurarea de răspundere civilă _____	776
<i>Secțiunea 1. Prezentare generală</i> _____	776
§ 1. Noțiune _____	776
§ 2. Părțile asigurării _____	779
§ 3. Efectele contractului de asigurare de răspundere civilă _____	779
§ 4. Stabilirea și acordarea despăgubirilor _____	779

Capitolul XXV. Asigurarea de persoane	782
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	782
<i>Secțiunea a 2-a. Riscurile acoperite</i>	783
<i>Secțiunea a 3-a. Părțile contractante</i>	783
<i>Secțiunea a 4-a. Încheierea contractului</i>	784
<i>Secțiunea a 5-a. Denunțarea contractului</i>	787
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele contractului</i>	788
§ 1. Noțiuni generale	788
§ 2. Plata indemnizației de asigurare	789
<i>Secțiunea a 7-a. Cazuri speciale de excludere de la despăgubire</i>	791
<i>Secțiunea a 8-a. Încetarea contractului</i>	791
Capitolul XXVI. Contractul de rentă viageră	793
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i>	793
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile contractului</i>	794
<i>Secțiunea a 3-a. Moduri de constituire</i>	796
<i>Secțiunea a 4-a. Obiectul contractului</i>	798
<i>Secțiunea a 5-a. Caractere juridice</i>	801
<i>Secțiunea a 6-a. Condiții de validitate</i>	804
<i>Secțiunea a 7-a. Cauze speciale de nulitate</i>	804
<i>Secțiunea a 8-a. Efectele contractului de rentă viageră</i>	804
§ 1. Obligațiile credentierului	805
1.1. Obligația de plată a capitalului	805
1.2. Obligația de garanție	805
§ 2. Obligațiile debientierului	805
2.1. Obligația de plată a rentei	805
2.2. Obligația de garanție	808
<i>Secțiunea a 9-a. Rezoluțiunea contractului de rentă viageră</i>	808
<i>Secțiunea a 10-a. Renta viageră agricolă</i>	810
<i>Secțiunea a 11-a. Fiscalitate</i>	812
Capitolul XXVII. Contractul de întreținere	813
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i>	813
<i>Secțiunea a 2-a. Modurile de constituire</i>	814
<i>Secțiunea a 3-a. Părțile contractului</i>	815
<i>Secțiunea a 4-a. Obiectul contractului</i>	818
<i>Secțiunea a 5-a. Protecția creditorilor părților contractului de întreținere</i>	819
<i>Secțiunea a 6-a. Condiții de validitate ale contractului de întreținere</i>	824
<i>Secțiunea a 7-a. Conținutul și întinderea obligației de întreținere</i>	827
<i>Secțiunea a 8-a. Caractere juridice</i>	831
<i>Secțiunea a 9-a. Aplicarea regulilor de la renta viageră în cazul contractului de întreținere</i>	834
<i>Secțiunea a 10-a. Asemănări și deosebiri cu contractul de rentă viageră</i>	835
<i>Secțiunea a 11-a. Înlocuirea întreținerii cu renta</i>	836
<i>Secțiunea a 12-a. Efectele contractului de întreținere</i>	839
§ 1. Obligațiile creditorului întreținerii	839

§ 2. Obligațiile debitorului întreținerii _____	839
Secțiunea a 13-a. <i>Încetarea contractului de întreținere</i> _____	840
Capitolul XXVIII. Jocul și pariul _____	844
Secțiunea 1. <i>Noțiune</i> _____	844
Secțiunea a 2-a. <i>Părțile contractului</i> _____	846
Secțiunea a 3-a. <i>Caractere juridice</i> _____	847
Secțiunea a 4-a. <i>Efectele jocului și ale pariului</i> _____	848
§ 1. Dreptul la acțiune pentru plata unei datorii născute dintr-un contract de joc sau de pariu și restituirea plății făcute de bunăvoie _____	848
§ 2. Dreptul la acțiune în cazul competițiilor sportive _____	851
§ 3. Jocurile și pariurile autorizate _____	852
§ 4. Rezoluțiunea contractului de joc și pariu _____	853
Secțiunea a 5-a. <i>Corelația contractului de joc și pariu cu fideiusiunea, ipoteca mobilă și cesiunea de creanță</i> _____	853
§ 1. Fideiusiunea _____	853
§ 2. Ipoteca mobilă _____	854
§ 3. Cesiunea drepturilor de creanță din contractul de joc și prinsoare _____	854
Secțiunea a 6-a. <i>Dispoziții speciale în materia contractelor de joc și pariu calificate</i> _____	854
§ 1. Regimul juridic al jocurilor de noroc _____	854
1.1. Considerații generale _____	854
1.2. Clasificarea jocurilor de noroc _____	856
1.3. Părțile contractante _____	859
§ 2. Regimul juridic al operațiunilor specifice contractelor de joc și noroc specializate _____	860
2.1. Noțiune _____	860
2.2. Principalele elemente ale contractelor de joc și pariu specializate _____	862
Secțiunea a 7-a. <i>Plata câștigului/acordarea premiului</i> _____	864
Secțiunea a 8-a. <i>Protecția participanților cocontractanți la joc și pariu</i> _____	865
Secțiunea a 9-a. <i>Regimul/tratamentul fiscal al contractelor de joc și pariu</i> _____	866
Capitolul XXIX. Tranzacția _____	869
Secțiunea 1. <i>Noțiuni introductive</i> _____	869
Secțiunea a 2-a. <i>Definiție. Felurile tranzacției</i> _____	869
Secțiunea a 2-a. <i>Părțile contractului de tranzacție</i> _____	871
§ 1. Capacitatea de exercițiu _____	871
§ 2. Consimțământul _____	873
Secțiunea a 3-a. <i>Obiectul contractului de tranzacție</i> _____	876
Secțiunea a 4-a. <i>Cauza contractului de tranzacție</i> _____	878
Secțiunea a 5-a. <i>Forma contractului de tranzacție</i> _____	880
Secțiunea a 6-a. <i>Caractere juridice</i> _____	880
Secțiunea a 7-a. <i>Efectele contractului de tranzacție</i> _____	881

<i>Secțiunea a 8-a. Desființarea contractului de tranzacție</i>	882
§ 1. Cauze care conduc la nulitatea absolută a contractului	883
1.1. Tranzacția asupra unui contract nul	883
1.2. Tranzacția încheiată în baza unor înscrisuri false	887
1.3. Tranzacția cu obiect unic	887
§ 2. Cauze care conduc la nulitatea relativă a contractului	888
2.1. Descoperirea ulterioară de înscrisuri necunoscute părților și manoperele dolozive	888
2.2. Tranzacția încheiată pentru executarea unui act anulabil	888
2.3. Tranzacția asupra unui proces	889
§ 3. Ipoteze de desființare a tranzacției judiciare	890
Capitolul XXX. Contractul de donație	893
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	893
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i>	898
<i>Secțiunea a 3-a. Condiții de validitate</i>	905
§ 1. Irevocabilitatea contractului de donație	905
§ 2. Capacitatea părților	908
2.1. Incapacități speciale	913
2.2. Condiții speciale privind capacitatea	913
2.2.1. Donarea de organe, țesuturi și celule de origine umană	914
2.2.2. Finanțarea activității partidelor politice prin donații	915
2.3. Stingerea creanțelor fiscale la înstrăinarea unui teren sau construcții	916
§ 3. Consimțământul	917
§ 4. Obiectul donației	919
§ 5. Sarcina	921
§ 6. Cauza donației (animus donandi)	922
<i>Secțiunea a 4-a. Revocabilitatea donațiilor între soți</i>	924
<i>Secțiunea a 5-a. Donațiile simulate, donațiile indirecte și darurile manuale</i>	926
§ 1. Donațiile simulate	926
§ 2. Donațiile indirecte	927
2.1. Noțiune	927
2.2. Renunțarea la un drept	928
2.3. Remiterea de datorie	928
2.4. Stipulația pentru altul	929
§ 3. Darul manual	929
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele contractului de donație</i>	930
§ 1. Obligațiile donatorului	931
§ 2. Obligațiile donatarului	931
§ 3. Efectele contractului de donație față de terți	932
<i>Secțiunea a 7-a. Încetarea contractului de donație</i>	932
§ 1. Revocarea donației	933
1.1. Revocarea donației pentru ingraturdine	933
1.2. Revocarea donației pentru neexecutarea „fără justificare” a sarcinii	938
§ 2. Revocarea donațiilor versus acțiunea revocatorie	939
<i>Secțiunea a 8-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor</i>	940

Capitolul XXXI. Contractul de fiducie	941
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	941
<i>Secțiunea a 2-a. Noțiuni și reglementare</i>	942
<i>Secțiunea a 3-a. Caractere juridice</i>	943
<i>Secțiunea a 4-a. Operațiunea de fiducie și contractul de fiducie</i>	944
<i>Secțiunea a 5-a. Formele fiduciei</i>	946
<i>Secțiunea a 6-a. Părțile contractului</i>	946
<i>Secțiunea a 7-a. Obiectul contractului</i>	949
<i>Secțiunea a 8-a. Condiții de validitate</i>	950
§ 1. Forma contractului de fiducie	950
§ 2. Cuprinsul contractului	951
§ 3. Înregistrarea fiduciei	951
§ 4. Desemnarea beneficiarului	952
§ 5. Înlocuirea fiduciarului	954
§ 6. Interdicția liberalității indirecte realizate prin fiducie	956
<i>Secțiunea a 9-a. Opozabilitatea fiduciei</i>	958
<i>Secțiunea a 10-a. Efectele contractului de fiducie</i>	958
§ 1. Obligațiile constitutorului	958
1.1. Transferarea drepturilor și suportarea cheltuielilor legate de această operațiune	959
1.2. Plata remunerației fiduciarului	960
§ 2. Obligațiile fiduciarului	960
2.1. Fiduciarul este obligat să execute atribuțiile încredințate în legătură cu fiducia	963
2.1.1. Precizări prealabile	963
2.1.2. Puterile fiduciarului	964
2.2. Fiduciarul trebuie să îndeplinească formalitățile de înregistrare a fiduciei și de opozabilitate față de terți	965
2.3. Fiduciarul este obligat să aducă la cunoștința terților cu care contractează calitatea sa	965
2.4. Fiduciarul are obligația de a da socoteală cu privire la executarea fiduciei	966
2.5. Fiduciarul răspunde pentru prejudiciile cauzate	967
2.6. Fiduciarul este obligat să restituie masa fiduciară la încetarea contractului sau cu prilejul înlocuirii lui	968
§ 3. Efectele contractului de fiducie față de terți	968
<i>Secțiunea a 11-a. Modificarea contractului de fiducie</i>	970
<i>Secțiunea a 12-a. Încetarea contractului de fiducie</i>	970
§ 1. Cazurile specifice de încetare a contractului de fiducie	970
1.1. Expirarea termenului	970
1.2. Realizarea scopului fiduciei	971
1.3. Denunțarea contractului	971
1.4. Renunțarea la fiducie	972
§ 2. Încetarea pentru alte cauze	972
§ 3. Efectele încetării contractului de fiducie	973
<i>Secțiunea a 13-a. Efectele juridice ale insolvenței asupra raporturilor fiduciare</i>	973
§ 1. Insolvența fiduciarului	974
§ 2. Insolvența constitutorului	975

§ 3. Insolvența beneficiarului fiduciei _____	977
<i>Secțiunea a 14-a. Tratatamentul fiscal al operațiunilor de fiducie</i> _____	978
Capitolul XXXII. Contractul de leasing _____	980
<i>Secțiunea 1. Noțiuni și reglementare</i> _____	980
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i> _____	981
<i>Secțiunea a 3-a. Părțile contractului</i> _____	984
§ 1. Finanțatorul/locatorul _____	984
§ 2. Locatarul/utilizatorul _____	986
<i>Secțiunea a 4-a. Delimitarea contractului de leasing</i> _____	987
§ 1. Operațiunea de leasing și contractul de leasing _____	987
§ 2. Delimitarea contractului de leasing de alte contracte _____	987
<i>Secțiunea a 5-a. Categoriile de leasing</i> _____	989
§ 1. Leasing financiar și leasing operațional _____	989
§ 2. Leasing mobilier și leasing imobilier _____	990
§ 3. Forme speciale de leasing _____	990
3.1. Contractul de lease-back _____	990
3.2. Leasingul comun _____	992
3.3. Subleasingul (sublocățiunea în regim de leasing) _____	992
3.4. Alte forme de leasing _____	993
<i>Secțiunea a 6-a. Obiectul contractului de leasing</i> _____	994
<i>Secțiunea a 7-a. Conținutul contractului de leasing</i> _____	994
§ 1. Elementele obligatorii ale contractului de leasing _____	994
§ 2. Cuprinsul contractului de leasing _____	997
<i>Secțiunea a 8-a. Efectele contractului de leasing</i> _____	998
§ 1. Obligațiile finanțatorului/locatorului _____	998
1.1. Respectarea dreptului utilizatorului de a-și alege furnizorul _____	998
1.2. Contractarea bunului cu furnizorul și dobândirea dreptului definitiv de utilizare asupra programelor de calculator _____	999
1.3. Transmiterea tuturor drepturilor asupra bunului către utilizator, cu excepția dreptului de dispoziție _____	999
1.4. Respectarea dreptului de opțiune al utilizatorului _____	1000
1.5. Garantarea folosinței liniștite a bunului dat în leasing _____	1002
1.6. Încheierea unei polițe de asigurare asupra bunului dat în leasing _____	1003
§ 2. Obligațiile utilizatorului _____	1007
2.1. Efectuarea recepției și primirea bunului _____	1007
2.2. Exploatarea bunului potrivit instrucțiunilor furnizorului _____	1008
2.3. Interdicția grevării bunului cu sarcini _____	1008
2.4. Plata ratelor de leasing și a costurilor accesorii acestora _____	1008
2.5. Suportarea cheltuielilor de întreținere/utilizare și a riscului pierii bunului _____	1013
2.6. Încunoștințarea finanțatorului despre orice tulburare a dreptului de proprietate asupra bunului _____	1014
2.7. Restituirea bunului _____	1014
<i>Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului de leasing</i> _____	1015
§ 1. Expirarea duratei contractului _____	1015
§ 2. Rezilierea contractului _____	1015
2.1. Refuzul utilizatorului de a primi bunul _____	1015

2.2. Insolvența sau dizolvarea și lichidarea unei părți _____	1016
2.3. Pieirea, pierderea sau dispariția bunului _____	1016
2.4. Desființarea titlului asupra bunului _____	1016
2.5. Neplata integrală a ratei de leasing timp de două luni consecutive _____	1016
<i>Secțiunea a 10-a. Regimul juridic al contractului de leasing în caz de insolvență</i> _____	1018
<i>Secțiunea a 11-a. Regimul fiscal al operațiunilor de leasing</i> _____	1021
Capitolul XXXIII. Contractul de franciză _____	1028
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i> _____	1028
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i> _____	1029
<i>Secțiunea a 3-a. Părțile francizei</i> _____	1031
<i>Secțiunea a 4-a. Obiectul francizei</i> _____	1032
<i>Secțiunea a 5-a. Independența părților</i> _____	1032
<i>Secțiunea a 6-a. Fixarea prețurilor în raporturile de franciză</i> _____	1033
<i>Secțiunea a 7-a. Diferite tipuri de franciză</i> _____	1035
§ 1. Franciza de producție sau industrială _____	1035
§ 2. Franciza de servicii _____	1036
§ 3. Franciza de distribuție _____	1036
§ 4. Master franchise _____	1037
<i>Secțiunea a 8-a. Încheierea contractului de franciză</i> _____	1038
§ 1. Etapa precontractuală _____	1038
§ 2. Cuprinsul contractului _____	1039
2.1. Obiectul contractului _____	1040
2.2. Drepturile și obligațiile părților _____	1041
2.3. Condițiile financiare _____	1041
2.4. Durata contractului _____	1041
2.5. Condițiile de modificare, prelungire și reziliere _____	1042
<i>Secțiunea a 9-a. Efectele contractului de franciză</i> _____	1042
§ 1. Obligațiile francizorului _____	1042
1.1. Transmiterea know-how-ului _____	1043
1.2. Transmiterea dreptului de utilizare a semnelor distinctive ale francizorului _____	1043
1.3. Asistența tehnică și/sau comercială _____	1044
1.4. Obligația de aprovizionare _____	1045
1.5. Exclusivitatea teritorială _____	1046
§ 2. Obligațiile francizatului _____	1047
2.1. Păstrarea secretului know-how-ului _____	1047
2.2. Plata taxelor și redevențelor _____	1048
2.3. Obligația de neconcurență _____	1050
<i>Secțiunea a 10-a. Încetarea contractului de franciză</i> _____	1050
Capitolul XXXIV. Contractul de factoring _____	1053
<i>Secțiunea 1. Noțiune și reglementare</i> _____	1053
§ 1. Noțiune _____	1053
§ 2. Consacrarea legală a contractului de factoring _____	1053
§ 3. Configurarea jurisprudențială a contractului de factoring _____	1054
<i>Secțiunea a 2-a. Caractere juridice</i> _____	1054

<i>Secțiunea a 3-a. Formele factoringului</i>	1056
§ 1. Factoringul cu regres	1056
§ 2. Factoringul fără regres	1057
§ 3. Factoringul la scadență	1057
<i>Secțiunea a 4-a. Forma contractului</i>	1058
<i>Secțiunea a 5-a. Părțile contractului</i>	1058
§ 1. Aderentul	1058
§ 2. Factorul	1058
§ 3. Debitorul cedat	1059
<i>Secțiunea a 6-a. Obiectul contractului</i>	1060
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele contractului de factoring</i>	1061
§ 1. Obligațiile aderentului	1061
1.1. Obligația de transmitere a creanțelor	1061
1.2. Obligația de garanție a creanțelor	1062
1.3. Obligația de notificare a debitorului cedat	1063
§ 2. Obligațiile factorului	1064
2.1. Finanțarea prin plata către aderent a prețului facturilor acceptate	1064
2.2. Suportarea riscului de neplată a debitorului cedat	1065
2.3. Încasarea creanțelor de la debitorii cedați	1066
<i>Secțiunea a 8-a. Raporturile dintre debitorul cedat și părțile contractului de factoring</i>	1066
§ 1. Raporturile dintre debitorul cedat și aderent	1066
§ 2. Raporturile dintre debitorul cedat și societatea de factoring	1067
<i>Secțiunea a 9-a. Delimitarea contractului de factoring de alte instituții juridice</i>	1068
§ 1. Cesiunea de creanță	1068
§ 2. Subrogația în drepturile creditorului	1069
§ 3. Scontarea	1069
§ 4. Factoringul și contractul de credit bancar	1069
<i>Secțiunea a 10-a. Încetarea contractului de factoring</i>	1070
<i>Secțiunea a 11-a. Regimul juridic al contractului de factoring în caz de insolvență</i>	1070
Anexă. Modele de contracte	1072
Model 1. Contract de vânzare cumpărare	1072
Model 2. Promisiune bilaterală de vânzare cumpărare	1077
Model 3. Contract de schimb	1080
Model 4. Contract de furnizare de produse	1082
Model 5. Contract de report	1086
Model 6. Contract de antrepriză	1089
Model 7. Contract de asociere în participație	1092
Model 8. Contract de transport	1096
Model 9. Contract de mandat	1100
Model 10. Contract de comision	1103
Model 11. Contract de consignație	1106
Model 12. Contract de agenție	1109
Model 13. Contract de intermediere	1113
Model 14. Contract de depozit	1116

Model 15. Contract de închiriere _____	1119
Model 16. Contract de cont curent _____	1123
Model 17. Contract de cont curent bancar _____	1125
Model 18. Contract de asigurare _____	1127
Model 19. Contract de rentă viageră _____	1129
Model 20. Contract de joc și pariu _____	1131
Model 21. _____	
M1. Tranzacție _____	1133
M 2. Tranzacție _____	1135
Model 22. Contract de donație _____	1136
Model 23. Contract de fiducie _____	1138
Model 24. Contract de leasing _____	1149
Model 25. Contract de franciză _____	1153
Model 26. Contract de factoring _____	1159
Bibliografie _____	1163

două obligații caracteristice, respectiv plata prețului antreprizei și recepționarea lucrărilor/serviciilor comandate în regim de antrepriză.

§ 1. Obligațiile antreprenorului

1.1. Obligația de a executa lucrarea sau de a presta serviciul

19. *Obligația de a executa lucrarea sau de a presta serviciul* este principala obligație a antreprenorului. Această obligație poate fi, în funcție de natura concretă a lucrării sau serviciului care constituie obiectul contractului, o *obligație de rezultat* sau o *obligație de diligență*.

Pentru delimitarea fără echivoc a tipului de obligație se vor avea în vedere criteriile statuate de legiuitor în cadrul art. 1481 alin. (3) C. civ., și anume:

- a) modul în care obligația este stipulată în contract;
- b) existența și natura contraprestației și celelalte elemente ale contractului;
- c) gradul de risc pe care îl presupune atingerea rezultatului;
- d) influența pe care cealaltă parte o are asupra executării obligației.

Spre exemplu, dacă realizarea obiectului antreprizei depinde și de factori exteriori activității antreprenorului, pe care părțile îi prevăd încă de la încheierea contractului, atunci obligația asumată de acesta este de diligență, iar antreprenorul va fi ținut să folosească toate mijloacele necesare pentru atingerea rezultatului promis (de pildă, obligația profesorului care meditează un elev la o materie în vederea admiterii la facultate).

20. În ceea ce privește *durata de finalizare a antreprizei*, aceasta se determină în funcție de înțelegerea părților privind termenul de executare sau în raport de natura și complexitatea lucrărilor și serviciilor ce formează obiectul antreprizei. În situația în care contractul nu prevede criteriile de determinare a duratei de execuție, în practică s-a statuat că se va avea în vedere *termenul rezonabil* de executare a prestațiilor.

Astfel, într-o speță, s-a reținut că nu a fost stabilit convențional momentul limită până la care lucrările se impuneau a fi finalizate, ci doar momentul de la care acestea vor fi începute. Cu toate acestea, chiar lipsa stipulării unui termen de finalizare sau a unor termene intermediare, pe stadii de lucrări, conduce la prezumția că părțile contractante au avut reprezentarea realizării lucrării într-un interval de timp relativ scurt. Această *prezumție simplă* este întărită de stabilirea unor termene de plată a prețului serviciilor reglementate pe un interval scurt de timp (maxim 90 zile de la data semnării contractului). Or, caracterul sinalagmatic al obligațiilor contractuale asumate de părți printr-un contract de antrepriză și împrejurarea că, de regulă, și în absența unor reglementări exprese contrare, obligațiile se execută simultan și corelativ, conduc spre concluzia că părțile au prevăzut realizarea lucrării ce a format obiectul contractului într-un interval de timp limitat și

nu foarte îndepărtat de momentul încheierii contractului (C.A. Cluj, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 173 din 21 martie 2017, idrept.ro).

21. Întrucât unele antreprize prezintă un grad ridicat de complexitate și tehnicitate (cum sunt, de pildă, lucrările și serviciile cu caracter de noutate), antreprenorii fie se asociază cu alți executanți, fie dau în *subantrepriză* anumite activități contractate.

În privința *obligației de a procura materialele* din care se execută lucrarea, precizăm că acestea pot fi furnizate de antreprenor sau de beneficiar. Astfel, potrivit art. 1875 alin. (1) C. civ., dacă din lege sau din contract nu rezultă altfel, antreprenorul este obligat să execute lucrarea cu materialele sale. În acest caz, potrivit legii, el va răspunde pentru calitatea materialelor potrivit dispozițiilor de la contractul de vânzare [art. 1875 alin. (2) C. civ.]. În plus, art. 1863 C. civ. stipulează că antreprenorul datorează garanție contra viciilor lucrării și pentru calitățile convenite, potrivit dispozițiilor privind *garanția contra viciilor lucrului vândut*, care se aplică în mod corespunzător.

22. În cazul în care materialele sunt încredințate de beneficiar antreprenorului, acesta din urmă va avea obligația de a păstra materialele și de a le întrebuința potrivit destinației lor, conform regulilor tehnice aplicabile [art. 1875 alin. (3) C. civ.]. De asemenea, conform aceleiași text legal, antreprenorul va avea obligația de a justifica modul în care materialele încredințate de beneficiar au fost întrebuințate și de a restitui ceea ce nu a fost folosit la executarea lucrării.

Beneficiarul va avea dreptul ca, pe propria sa cheltuială, să controleze lucrarea în cursul executării ei, fără a-l stânjeni în mod nejustificat pe antreprenor, precum și să-i comunice acestuia observațiile sale (art. 1861 C. civ.). Reținem, deci, că în acest caz ne aflăm în prezența unui drept al beneficiarului, și nu a unei obligații, astfel că antreprenorul nu se va putea exonera de răspundere invocând neexercitarea de către beneficiar a acestui drept sau eventual neobservarea anumitor deficiențe de către beneficiar cu ocazia controlului efectuat. Părțile pot dubla contractul de antrepriză cu un *contract de depozit*, când materialele sunt procurate de beneficiar și se impune astfel.

În demersul de calificare a contractului, în practică s-a reținut că, din analiza înscrisului încheiat de părți, acestea au prevăzut predarea bunurilor către părâtă, cu obligația acesteia de a le monta și cu posibilitatea de a vinde bunurile, părâta rămânând obligată la restituirea prețului către reclamantă. Având în vedere aceste aspecte, instanța a constatat că bunurile nu au fost predate către părâta I.D. pentru a le păstra pentru o perioadă de timp și a le restitui în natură, astfel cum prevăd dispozițiile legale, ci le-a primit în principal pentru a le monta, în executarea contractului de *antrepriză* sau, în subsidiar, pentru a-l vinde. Așadar, instanța a apreciat că, în esență, procesul-verbal de custodie reprezintă, în fapt, un contract de *antrepriză* și conșignație (Judecătoria Sectorul 1 București, dec. nr. 6024 din 25 septembrie 2019, www.rolii.ro).

N.A.: În speță, părțile au încheiat un contract de *subantrepriză* ce a avut ca obiect realizarea și finalizarea lucrărilor „livrare și montaj tâmplărie metalică și uși sectionale” și un proces-verbal de custodie, prin care acestea au convenit ca părâta să preia în

custodie uşile descrise, părţile prevăzând că procesul-verbal va înceta la livrarea şi montajul de către pârâtă a uşilor în şantierul reclamantei sau, în cazul în care pârâtă va vinde uşile către terţe persoane, în această situaţie semnându-se un proces-verbal de terminare a custodiei, după achitarea contravalorii uşilor, în termen de 15 zile de la vânzare.

23. Dacă antreprenorul refuză să execute lucrarea contractată, beneficiarul poate să ceară instanţei obligarea antreprenorului la *executarea silită* a acesteia.

Anterior recepţiei lucrării însă, aceasta se poate deteriora sau poate pieri, executarea devenind astfel imposibilă. În lumina precizărilor făcute cu privire la partea care poate procura materialele necesare executării lucrării, vom distinge şi în acest caz între situaţia în care materialul a fost procurat de antreprenor sau de beneficiar.

Potrivit art. 1860 alin. (1) C. civ., dacă antreprenorul a procurat materialele şi anterior recepţiei lucrarea pierde ori se deteriorează din cauze neimputabile beneficiarului, antreprenorul este dator să o refacă pe cheltuiala sa şi cu respectarea condiţiilor şi termenelor iniţiale, ţinând seama, dacă este cazul, de regulile privind suspendarea fortuită a executării obligaţiei. Rezultă aşadar că, în această ipoteză, lucrarea/obiectul antreprizei rămâne în rizicopericolul antreprenorului până la momentul efectuării recepţiei.

24. Atunci când materialul a fost procurat de beneficiar, acesta este ținut să suporte cheltuielile refacerii lucrării numai dacă pieirea s-a datorat unui viciu al materialelor. Astfel cum se arată şi în literatura de specialitate, şi în acest caz antreprenorul va trebui să acopere cheltuielile refacerii lucrării, inclusiv cu privire la materiale, dacă beneficiarul dovedeşte că viciile materialelor puteau şi trebuiau să fie constatate de către antreprenor anterior pieirii lucrării, iar acesta nu l-a informat pe beneficiar^[1].

Se poate trage concluzia din norma reproduasă, dar şi din interpretarea celorlalte dispoziţii aplicabile în materie, că antreprenorul devine un fel de consilier/consultant al beneficiarului în privinţa procurării materiilor prime şi materialelor necesare realizării obiectului antreprizei. Aceasta cu atât mai mult în acele situaţii în care antreprenorul este profesionist, iar beneficiarul are statutul de consumator.

În celelalte cazuri, beneficiarul este obligat să furnizeze din nou materialele, dacă pieirea sau deteriorarea nu este imputabilă antreprenorului [art. 1860 alin. (2) C. civ.].

25. Legea nu prevede, dar în virtutea *principiului libertăţii contractuale*, părţile pot stabili ca obiectul antreprizei să se realizeze cu *participaţii mixte*, respectiv o parte din materiale să fie procurate de către antreprenor, iar o altă parte să fie puse la dispoziţie de către beneficiar. Fără îndoială că în astfel de situaţii se divid şi aspectele specifice răspunderii pentru materialele şi materiile folosite în antrepriză.

^[1] R. DINCĂ, *Contracte civile speciale în noul Cod civil*, Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2013, p. 203.

Când pieirea sau deteriorarea are loc după recepția lucrării, antreprenorul rămâne răspunzător numai în temeiul *garanției contra viciilor* și pentru calitățile convenite [art. 1860 alin. (3) C. civ.]. Potrivit textului legal, după predare, antreprenorul nu răspunde pentru pieirea sau deteriorarea lucrului din alte cauze, fiind chemat să răspundă numai pentru vicii și pentru calitățile convenite. Făceam mențiunea și în cele de mai sus, *supra* §11, că, în practică, pentru protecția beneficiarului sub aspectul calității lucrărilor efectuate/serviciilor prestate, părțile convin încheierea unei *scrisori de garanție bancară*, a unei *polițe de asigurare* ori reținerea unui procent din prețul lucrărilor.

1.2. Obligația de garanție pentru vicii ascunse

26. Potrivit art. 1863 alin. (1) C. civ., antreprenorul datorează *garanție* atât pentru *viciile ascunse* ale lucrării, cât și pentru *conformitatea produselor livrate*, potrivit dispozițiilor privind garanția contra viciilor lucrului vândut. Se înțelege că norma are în vedere antreprizele în care părțile convin că materialele sunt procurate de către antreprenor. Practic, în astfel de ipoteze, antreprenorul are dublă calitate, furnizor de materii prime și materiale și prestator de servicii.

Așa cum s-a statuat în practica judiciară, *termenul de garanție* începe să curgă de la data finalizării lucrării, iar nu de la data semnării contractului (C.A. Cluj, s. a II-a civ., dec. civ. nr. 173 din 21 martie 2017, idrept.ro).

Garanția amintită anterior poate fi constituită inclusiv pentru calitatea bunurilor livrate de către antreprenor în realizarea antreprizei.

Noțiunea de „garanție” în materia contractelor de antrepriză nu înseamnă doar obligația antreprenorului de a garanta pentru viciile bunului pe care îl execută, ci și pe aceea de sumă de bani pe care trebuie să o mențină o anumită perioadă de timp la dispoziția beneficiarului, fiind denumită și „garanție financiară”. În mod plastic, dar edificator, când se exprimă în bani, garanția în acest înțeles constituie o „garanție” a garanției pentru vicii. Cuantumul sumelor cu titlu de garanție financiară se situează procentual între 5 și 15% din valoarea contractului și se constituie, de cele mai multe ori, prin rețineri succesive din cuantumul facturilor parțiale pentru lucrările executate, fiind depusă într-un cont separat al subantreprenorului exclusiv pentru garanții (Trib. Specializat Cluj, sent. nr. 258 din 28 ianuarie 2016, idrept.ro).

Sumele astfel reținute servesc la eliminarea deficiențelor (viciilor) lucrărilor de către beneficiar, în cazul în care antreprenorul refuză efectuarea acestora.

27. Beneficiarul care a descoperit *viciile ascunse* este obligat să le aducă la cunoștința antreprenorului într-un *termen rezonabil*, în caz contrar fiind aplicabile dispozițiile art. 1709 alin. (1) C. civ., raportat la art. 1863 C. civ., care conduc la concluzia că nerespectarea acestei obligații decade beneficiarul din dreptul de a cere *rezoluțiunea* sau *rezilierea* contractului.

Fiind sesizată cu aspectele privind *răspunderea antreprenorului* pentru viciile ascunse, instanța a statuat în speță: având în vedere condițiile propuse de art. 1707-1714 C. civ., aplicate contractului de antrepriză, față de specificul celui din urmă contract nu pot fi avute în vedere decât cerințele ca viciile să existe în momentul terminării lucrării și ca acestea să fie grave, respectiv să fie necorespunzătoare opțiunilor beneficiarului, astfel încât, dacă acesta ar fi cunoscut în mod aprioric că rezultatul lucrării este vădit opus unuia cel puțin rezonabil, nu ar mai fi contractat. Instanța nu a reținut condiția ca viciul să fie ascuns, în raport de necesitatea adaptării prevederilor art. 1707 la contractul de antrepriză (C.A. Bacău, s. I civ., dec. nr. 11 din 16 ianuarie 2017, idrept.ro).

N.A. În consecință, pentru convingerea instanței a fost suficient ca viciul să fie grav, fără să mai aibă relevanță caracterul aparent sau ascuns al acestuia pentru a dispune tragerea la răspundere a antreprenorului.

28. O problemă care s-a pus în practică a fost aceea privind *calitatea procedurală* a persoanei care poate să invoce viciile ascunse pe tărâmul contractului de antrepriză. Mai exact, s-a analizat dacă subdobânditorul bunului realizat în regim de antrepriză, care a achiziționat bunul de la beneficiar, are acțiune directă împotriva antreprenorului pentru viciile ascunse ale lucrului. Soluția la care s-a ajuns este defavorabilă subdobânditorului, în sensul că acestuia nu i se poate recunoaște o *acțiune directă* pentru vicii împotriva antreprenorului, principalul argument constituindu-l *principiul relativității efectelor actului juridic*.

Mai exact, într-un caz practic instanța a reținut: tribunalul trebuia să analizeze dacă intimata, fiind al 2-lea subdobânditor al bunurilor și neavând calitatea de beneficiar direct al lucrării, nefiind parte în contractul de antrepriză invocat, poate să invoce garanția pentru vicii ascunse și să atragă răspunderea antreprenorului printr-o acțiune directă, dat fiind faptul că intimata avea deja la dispoziție garanția pentru vicii ascunse, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare încheiat cu T.C. SA. (C.A. Cluj, s. a II-a civ., înch. civ. nr. 1/2017, idrept.ro).

Rezultă așadar că subdobânditorul nu beneficiază de acțiunea directă împotriva antreprenorului privind răspunderea pentru viciile ascunse ale bunului efectuat în regim de antrepriză, acesta putându-se îndrepta însă împotriva celui de la care a cumpărat bunul sau l-a dobândit prin orice altă convenție.

29. Dreptul la acțiunea în garanție pentru vicii se *prescrie* diferit, după cum ne aflăm în prezența viciilor ascunse sau aparente.

În cazul *viciilor aparente*, potrivit art. 2530 alin. (1) C. civ., dacă prin lege nu se prevede altfel, prescripția dreptului la acțiune izvorât din transmiterea unor bunuri sau executarea unor lucrări, cu vicii aparente, în cazurile în care legea sau contractul obligă la garanție și pentru asemenea vicii, începe să curgă de la data predării sau recepției finale a bunului ori a lucrării sau, după caz, de la data împlinirii termenului prevăzut de lege ori stabilit prin procesul-verbal de constatare a viciilor, pentru înlăturarea de către debitor a viciilor constatate. Aceste dispoziții sunt aplicabile și în cazul *lipsei calităților convenite ori al lipsurilor cantitative*, însă numai dacă oricare dintre aceste lipsuri puteau fi descoperite, fără cunoștințe speciale, printr-o verificare normală [art. 2530 alin. (2) C. civ.].

În ceea ce privește *viciile ascunse*, potrivit art. 2531 alin. (1) C. civ., dacă prin lege nu se prevede altfel, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă:

a) în cazul unui bun transmis sau al unei lucrări executate, alta decât o construcție, de la împlinirea unui an de la data predării ori recepției finale a bunului sau a lucrării, în afara cazului în care viciul a fost descoperit mai înainte, când prescripția va începe să curgă de la data descoperirii;

b) în cazul unei construcții, de la împlinirea a 3 ani de la data predării sau recepției finale a construcției, afară numai dacă viciul a fost descoperit mai înainte, când prescripția va începe să curgă de la data descoperirii.

În conformitate cu prevederile art. 2531 alin. (4) C. civ., termenele de un an, respectiv 3 ani sunt *termene de garanție* înăuntrul cărora viciile trebuie, în toate cazurile, să se ivească. De reținut că prevederile legale de mai sus sunt norme cu caracter general, ceea ce înseamnă că ele își vor găsi incidență doar în situația în care normele speciale nu reglementează termene mai lungi de prescripție sau condiții ori momente diferite de curgere a prescripției.

1.3. Obligația de informare care revine antreprenorului

30. Potrivit art. 1858 C. civ., antreprenorul este obligat să îl informeze fără întârziere pe beneficiar dacă normala executare a lucrării, trăinicia ei sau folosirea potrivit cu destinația acesteia ar fi în primejdie. Cauzele care determină o asemenea situație, potrivit dispozițiilor textului citat, sunt:

- materialele procurate sau celelalte mijloace pe care, potrivit contractului, beneficiarul le-a pus la dispoziție;
- instrucțiunile necorespunzătoare date de beneficiar;
- existența sau ivirea unor împrejurări pentru care antreprenorul nu este ținut să răspundă.

În contractele de antrepriză care, de regulă, nasc obligații de mijloace, informația sau consilierea implică o latură aleatorie (înțelepciunea și buna-credință a celui ce o acordă) și, mai rar, o obligație de rezultat, atunci când este vorba de exactitatea unei informații care nu încorporează aleatoriul și presupune o strânsă colaborare cu clientul, care își păstrează libertatea de decizie^[1].

31. Norma nu prevede, dar se înțelege că *obligația de informare* se naște încă din momentul negocierii contractului de antrepriză și dăinuie până la încetarea efectelor sale specifice.

Precizarea își găsește eficiența practică din perspectiva răspunderii pentru neexecutare, în sensul că, dacă informarea s-a dovedit a fi necorespunzătoare în perioada de negociere a contractului, răspunderea va fi, de principiu, delictuală, iar dacă obligația de informare este deficitară după încheierea contractului, atunci răspunderea va fi contractuală, putând conduce la *rezilierea/rezoluțiunea* contractului, cu daune-interese, după caz.

În situațiile de mai sus, după înștiințarea sa de către antreprenor, beneficiarul poate să nu ia măsurile necesare într-un termen potrivit cu împrejurările. Într-o asemenea ipoteză, antreprenorul are opțiunea de a rezilia contractul sau de a continua executarea lucrării, însă nu pe riscul său, ci pe riscul beneficiarului,

[1] M.L. BELU MAGDO, *Contractul de antrepriză* (I), în R.D.C. nr. 10/2010, p. 22.

notificându-l în acest sens [art. 1859 alin. (1) C. civ.]. Trebuie însă reținut, astfel cum se sublinia și în doctrină^[1], că riscul va trece asupra beneficiarului numai la notificarea lui în acest sens și numai în privința riscului în legătură cu care s-a făcut informarea.

Prin excepție, dacă lucrarea ar fi de natură să amenințe sănătatea sau integritatea corporală a persoanelor, antreprenorul este obligat să ceară *rezilierea* contractului, sub sancțiunea de a prelua riscul și de a răspunde pentru prejudiciile cauzate inclusiv terților [art. 1859 alin. (2) C. civ.]. Rezilierea nu se circumscrie în acest caz ipotezei reglementate de art. 1516 C. civ. coroborat cu art. 1551 C. civ., ci are mai degrabă sensul unui mecanism prin care se protejează interesul general, astfel că îndepărtarea de la rolul său obișnuit este perfect justificată. Opțiunea legiuitorului se fundamentează pe caracterul social al scopului urmărit și pe protecția beneficiarului împotriva consecințelor dăunătoare ce ar putea rezulta din obiectul antreprizei.

32. Pe lângă obligația de informare, doctrina mai menționează și alte *obligații accesorii ale antreprenorului*, și anume obligația antreprenorului de securitate, datorată clientului atunci când lucrarea presupune prezența acestuia (de exemplu, pe timpul activităților desfășurate în cluburi sportive, discoteci), respectiv obligația antreprenorului de prudență care s-ar traduce în importanța execuției corecte a lucrării și supravegherea (păstrarea) unor bunuri aparținând clientului (de exemplu, păstrarea bunurilor de valoare ale pacientului de către clinica unde este internat^[2]).

§ 2. Obligațiile beneficiarului

2.1. Obligația de plată a prețului

33. *Prețul* contractului de antrepriză poate consta într-o sumă de bani sau în orice alte bunuri sau prestații [art. 1854 alin. (1) C. civ.]. Prețul trebuie să fie serios și determinat sau cel puțin determinabil. Prețul antreprizei poate fi plătit integral la termenul stabilit de părți sau fracționat pe anumite stadii de lucrări, adică etapizat în raport de efectuarea prestațiilor ce constituie obiectul principalei obligații a antreprenorului, aceea de a executa lucrarea sau de a presta serviciul.

Prețul este foarte bine detaliat, mai ales în *antrepriza de construcții*, iar pentru ilustrare redăm din considerentele unei decizii de practică judiciară. Conform mențiunilor din contractul de antrepriză, plata se face, de regulă, în următoarea modalitate: 25% la semnarea contractului; 25% la maxim trei zile bancare de la descărcarea primului camion în șantier; 25% la maxim trei zile bancare de la finalizarea acoperișului; 15% la momentul în care finisajele sunt aduse în stadiu „la roșu”; 10% la maxim trei zile bancare de la semnarea procesului-verbal de recepție (C.A. Suceava, s. a II-a civ., dec. nr. 40 din 26 ianuarie 2017, idrept.ro).

^[1] R. DINCĂ, *op. cit.*, p. 201.

^[2] L. STĂNCIULESCU, *Dreptul contractelor civile. Doctrină și jurisprudență*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 395; M. AFRĂSINIE, *op. cit.*, p. 229.